

Landskommunerna fick 1913 genom ändring av förordningen om kommunalstyrelse på landet rätt att antaga stadgar för att ordna brandväsendet. Men det var bara ett litet antal kommuner som utnyttjade möjligheten. De ansåg att kostnader blev för stora. Därför gav Kungliga Civildepartementet 1916 ut denna mönsterbrandordning som vägledning. Vid dess framtagande tog de stor hänsyn till kostnader som kunde drabba landskommunen och ställde tex inga krav på fackutbildat brandbefäl eller regelbundna övningar. Tonvikten lades på regler om sotning, brandsyn och handhavande av eld och eldfarliga ämnen. Brandsegel och presenningar föreslogs trots att de inte längre användes i städerna. På landet var det annorlunda och statistiken visade att den byggnad där eld utbrutit ofta var tillspillogiven. Därför skulle släckning från början inriktas på att hindra vidare spridning. /Avskrift gjord för Värmlands Brandhistoriska Klubb

Av Kommunala centralbyrån

Utarbetat förslag till

BRANDORDNING

för

..... **kommun.**

Kap. 1. Allmänna föreskrifter.

§ 1

Till förekommande av eldsolycka åligger det envar; att *varsamt hantera eld och eldfarliga ämnen*, så att fara därav icke uppkommer; och må man förty icke bära bart brinnande ljus, tända stickor eller dylikt i ladugårdar, stall eller andra uthus, ej heller i källare, å vindar, i garderober eller i andra utrymmen, där fara för antändning förefinnes; icke å nyssnämnda ställen, eller där lätt antändbara ämnen förvaras, röka tobak eller stryka eld på tändstickor; icke inomhus kasta nyss utbrunna tändstickor å golvet eller eljest bland brännbara ämnen; icke låta lampa eller ljus brinna i närheten av gardin; icke annorledes än i metall- eller stenkärl inomhus förvara ur eldstäder tagen aska eller kol, innan desamma hunnit fullständigt svalna; icke koka eller värma olja, tjära, beck eller andra dylika ämnen å annat än därtill särskilt iordningställt ställe, eller sedan betryggande försiktighetsmått blivit vidtagna; icke å vindar eller annorstädes upplägga eldfarliga eller brännbara ämnen på mindre än 1 meters avstånd från skorstenspipa. icke lägga ved eller virke till torkning i, på eller intill ugn på sådant sätt, att fara därav kan uppstå.

Föräldrar och husbönder hava härjämte att tillse, att barn och tjänstefolk, som under deras lydno stå, icke på något av nämnda sätt eller annorledes ovarsamt med eld umgås.

§ 2.

Envar åligger vidare att tillse, att de *eldstäder*, han begagnar, äro utan fel, och att, så snart bristfällighet därå sig yppat, skyndsamt låta avhjälpa densamma.

Den, som i yrkesutövning eller hushåll måste begagna stark eldning, skall särskilt noggrant övervaka, att ugnar eller eldstäder, som därvid begagnas, städs befinna sig i bästa skick, och att, därest eldning pågår jämväl nattetid, pålitlig person utövar oavbruten tillsyn över elden.

§ 3

Upplag eller förråd utöver husbehov av ämnen, vilka, *lätt kunna fatta* eld, såsom sprit, bensin, olja, beck, harts, tjära, svavel och dylikt, må icke finnas å vindar över boningsrum eller uti rum med eldstad. De ställen, där dylika ämnen förvaras, böra på bästa sätt isoleras, såsom genom plåtbeslagna eller murade väggar och golv eller på annat liknande sätt.

I salubodar, där försäljning av eldfarliga ämnen äger rum, må icke i själva försäljningslokalen eller i omedelbart samband därmed stående lokaler förvaras större partier av nyss angivna ämnen, och må dessa eldfarliga varor icke förvaras på annat sätt än i eldsäkra kärl.

Vid tappning av oljor skall alltid spillkopp för uppsamlade av utrunnen olja finnas placerad å lämpligt sätt under förvaringskärl.

Osläckt kalk bör förvaras å fuktfritt ställe samt väl isoleras från beröring med trävirke eller annat lätt antändbart material. *Kalciumkarbid* skall förvaras i slutna plåtkärl.

I avseende å krut, nitroglycerin, dynamit och andra *explosiva ämnen* ävensom beträffande *eldfarliga oljor* skall i övrigt iakttagas, vad därom är eller framdeles kan varda stadgat.

§ 4

Vid tröskning och andra tillfällen, då *lokomobiler, explosionsmotorer (fotogenmotorer)* och andra liknande maskinella anordningar måste, åligger det såväl den, för vars räkning förrättningen äger rum, eller dennes ställföreträdare, som ock det i arbetet deltagande manskapet, och i synnerhet maskinisten, att noggrant tillse;

att maskinen (lokomobilen, motorn etc.) placeras ej mindre å tillräckligt avstånd från närliggande byggnader än även på sådant sätt, att fara på grund av gnistspridning i största möjliga mån förebygges;

att avgasningsrör från explosionsmotor utmynnar ovan vattenytan i därför särskilt anordnat kärl av lämplig storlek;

att upplag av halm, spån och andra lättantändliga ämnen icke anhopas i maskinens närhet;

att nödigt antal presenningar finnes till hands, för att vid behov kunna användas till skyddande av för antändning hotade föremål; samt

att god vattentillgång och behövlig brandredskap finnes å platsen, ävensom att största aktsamhet med elden iakttages under arbetet.

Kap. II. Om brandrotar och brandsignaler.

§ 5

I brandhänseende indelas.....kommun.....i.....*brandrotar* (branddistrikt), av vilka

1:a brandroten omfattar.....

2:a brandroten omfattar.....

3:e brandroten omfattar.....osv.

§ 6

Brandsignaler givas medelst klämtning från församlingens kyrktorn eller på annat lämpligt sätt, och gälla härvid följande signaler för de olika brandrotarna

1:a brandroten: ett slag med därpå följande uppehåll;

2:a brandroten: två på varandra följande slag, med efterföljande uppehåll;

3:e brandroten: tre på varandra följande slag, med efterföljande uppehåll o. s. v.

§ 7

Inom varje bebodd fastighet skall å lämpligt ställe anbringas ett tryckt anslag om brandsignalerna betydelse mm, och skall därjämte å samma plats finnas ett exemplar av denna brandordning.

§ 8.

Vid varnande av eld åligger det envar att ofördröjligen själv eller genom annan persons försorg ombestyras, att klämtning eller annan brandsignalering fortast möjligt verkställas.

Därjämte åligger det folk å platsen att utan tidsspilla uppbåda hjälp från närmast liggande gårdar samt ombesörja att ortens polismyndighet underrättas om eldens utbrott.

Kap. III. Om brandstyrelse (-nämnd).

§ 9.

Högsta överinseende över kommunens brandväsende utövas av kommunalnämnden eller den särskilda styrelse, nämnden för sådant ändamål kan finna lämpligt att bland röstberättigade, inom kommunen bosatta personer utse. Om behörighet att utöva sådant uppdrag gälla i övrigt vad i § 13, senare delen, av F. K. L. om ordförande i kommunalstämma stadgas.

Ej må någon, som blivit i särskild brandstyrelse invald, avsäga sig detta uppdrag, utan att sådant förhållande, som i § 13 av F. K. L., omförmäles, föreligger, eller kommunalnämnden eljest prövar giltiga, skäl till avsägelsen förefinnes.

Därest särskild brandstyrelse varder utsedd, har kommunalnämnden att samtidigt inom densamma utse ordförande och vice ordförande.

Särskild brandstyrelse må utses för en tid av högst fyra år, och skall, därest någon av ledamöterna avgår under den för honom bestämda tiden, fyllnadsval för den återstående tiden av kommunalnämnden ofördröjligen verkställas.

§ 10.

Brandstyrelsen eller kommunalnämnden såsom styrelse för kommunens brandväsende åligger, förutom vad i denna brandordning eljest kan finnas för densamma föreskrivet:

- 1:o) att årligen inom varje brandrote utse en brandmästare jämte ställföreträdare för denne samt sprutchefer och det antal förmän, som därutöver kan prövas erforderligt;
- 2:o) att likaledes årligen utse brandsynenämnder samt förordna om brandsyns hållande;
- 3:o) att i samråd med brandmästarne till kommunalstämman ingiva förslag om anskaffande av brandredskap och redskap till räddande av människoliv vid eldsvåda, samt om vidtagande av nödiga förbättringar och förändringar inom kommunens brandväsende;
- 4:o) att ombesörja anskaffandes av brandmateriel i enlighet med av kommunalstämman beviljade anslag;
- 5:o) att upprätta fullständig förteckning över kommunens brandredskap samt årligen låta inventera densamma;
- 6:o) att, när så anses erforderligt, dock minst en gång om året, hålla mönstring av kommunens sprutor och övrigt brandredskap;
- 7:o) att för tryggande, så vitt möjligt, av vattentillgång vid eldsvådettillfällen vaka över att brunnar, vakar och andra vattenhämtningsställen finnas i tillräckligt antal och å lämpliga ställen, samt att densamma städse hållas i fullgott skick;
- 8:o) att i övrigt främja allt, som kan lända till samhällets tryggande mot eldfara, samt
- 9:o) att noggrant övervaka denna brandordnings efterlevnad.

Kap. IV. Om brandstyrkan.

§ 11.

Skyldigheten att *deltaga i släckningsarbete* är grundad å allmän medborgerlig plikt.

§ 12.

Samhällets *brandstyrka* (brandkåren) utgöres av varje inom kommunen mantalsskriven arbetsför mansperson i ålder mellan 18 och 50 år; och vare även övriga i samhället boende personer skyldiga att efter förmåga biträda vid eldsvåda enligt brandmästares bestämmande.

§ 13.

Brandstyrkan står under befäl av brandmästarne, vilka, var och en inom sitt distrikt, hava att vid inträffat eldsvåda leda släckningsarbetet samt i enlighet med gällande organisation fördela därvid förekommande göromål bland brandmanskapet.

De brandvärnpliktiga inom varje rota böra i mån av behov uppdelas i lag med särskilda förmän (underbrandmästare).

§ 14.

Brandmästaren tillkommer vidare:

att under brandstyrelsens närmaste överinseende utöva närmaste tillsyn över kommunens brandredskap, som finnas deponerade inom brandroten;

att delta i brandsyn och sprutmönstringar inom distriktet ;

att tillse, att yrkesutbildad sotare rekvireras för att verkställa föreskriven sotning;

att attestera sotarens räkningar, i den mån det tillkommer kommunen att betala desamma;

att på lämpligt sätt anordna undervisning och övningar med brandmanskapet, och härtill i tur och ordning inkalla manskap från olika delar av distriktet;

att, då någon vid eldsvåda utmärkt sig på ett särdeles förtjänstfullt sätt, hemställa om belöning härför hos brandstyrelsen; samt

att i övrigt ställa sig brandstyrelsens föreskrifter till efterrättelse.

§ 15.

Var och en av brandmanskapet är under tjänstgöring vid eldsvåda eller övning skyldig att iakttaga ovillkorlig lydnad mot brandmästaren och övriga förmän vid brandredskapen, samt emottaga och utföra det befäl, som förman finner för gott att åt honom uppdraga.

Utanförmans tillstånd må, han icke avlägsna sig från tjänstgöringsstället.

§ 16.

Beordras manskap att efter den egentliga eldsläckningen kvarstanna å brandplatsen för att verkställa s. k. *efter-släckning* eller fullgöra *vakthållning*, äga de, som sålunda nödgas kvar stanna, att efter brandstyrelsens beprövande erhålla skälig ersättning för detta sitt arbete. Ersättningen, som utgår av kommunens medel, utbetalas av brandstyrelsen i enlighet med av brandmästare utfärdat intyg.

Kap. V. Om brandredskap.

§ 17

På, kommunens gemensamma bekostnad skola tillräckliga och ändamålsenliga *brandredskap* samt redskap för räddande av människoliv vid eldsvåda ständigt finnas och i fullgott skick underhållas, varjämte lämpliga förvaringsrum för redskapen skola, finnas anordnade. Redskapen få endast användas för avsett ändamål.

Där brandstyrelsen så prövar lämpligt, må en del av kommunens brandredskap allt efter byggnadstäthet, avskilt läge eller andra dylika grunder fördelas å de olika brandrotarna

§ 18.

Brandstyrelsen har högsta värden om kommunens brandmateriel; och har styrelsen att noggrant överväga, vad som för samhället kan ur eldfaresynpunkt anses oundgängligen nödvändigt och hos kommunalstämman väcka de förslag, som i detta hänseende äro erforderliga. Det skall sålunda tillses, ej blott att större sprutor med tillhörande vagnar och slangmateriel bliva anskaffade, utan även att tillräckligt antal brandsegel (pressningar) vattentunnor, hinkar och räddningslinor finnas att tillgå.

Där brandmaterielen är fördelad å de olika brandrotarna, utövar, i likhet med vad ovan sagts, brandmästaren närmaste tillsynen över den materiel, som finnes inom hans distrikt.

§ 19.

Minst en gång om året samt därjämte omedelbart efter det redskapen vid eldsvådor varit begagnade har brandstyrelsen att anställa besiktning och inventering av kommunens brandmateriel.

Vid besiktning skall vederbörande brandmästare närvara, och har denne att till förrättningen uppbåda nödig handräckning.

I samband med dessa besiktningar må brandövning lämpligen hållas.

§ 20

Ägare av bebyggd fastighet vare pliktig att för varje boningshus, evad huset är försäkrat eller ej, hålla följande brandredskap, nämligen:

1 assurancespruta eller större handspruta,

1 brandhake,

1 efter husets höjd avpassad stege,

2 hinkar eller ämbar,

vilket allt bör vara märkt med gårdens namn eller nummer.

Inom bysamhällen eller platser, där eljest ett flertal boningshus äro belägna i omedelbart grannskap av varandra, skall härutöver på fastighetsägarnas gemensamma bekostnad och efter brandsynenämndens beprövande finnas nödigt antal brandsegel eller presenningar till hindrande av eldspridning.

Brandredskap får ej användas till annat än avsett ändamål. Det skall underhållas i fullgott, skick och förvaras å lätt tillgängligt ställe, vilket vid brandsyn kontrolleras.

Varje brandvärnpliktiga skall vara försedd med nödig *personlig utrustning*, som skall finnas lätt tillgänglig i bostaden och jämte annan nödig materiel alltid medtagas vid utryckning till övning eller eldsvåda.

Kap. VI. Om beredande av vattentillgång.

§ 21.

Brandstyrelse skall, på sätt ovan i § 10 stadgats, för tryggande av vattentillgång vid eldsvåda vaka över, att brunnar, vakar och andra vattenhämtningsställen finnas i tillräckligt antal och å lämpliga snillen, samt att de hållas i fullgott skick.

Till alla vattenhämtningsställen skall vid eldfara tillgången vara fri. Förhindrar någon vid sådant tillfälle vattenhämtning, böta härför från 25 till 50 kronor.

§ 22.

Inträffar eldsvåda vintertid, då vattnet fryser, är de hushåll, som bo i närhet av brandstället, pliktiga att i mån av behov skyndsamt uppvärma och tillhandahålla varmt vatten för sprutornas igångsättande.

Husägare, som hava pannmurar eller andra, större eldstäder äro likaledes skyldiga att upplåta dessa för vattenuppvärmning samt att mot skälig ersättning; av kommunen, därtill lämna. bränsle.

§ 23.

Grannar och övriga inom branddistriktet boende personer, som äro ägare av arbetshästar och för vattentransport tjänliga fordon, äro skyldiga att utan särskild ersättning ställa dessa till brandmästarens eller dennes ställföreträdarens förfogande.

Kap. VII. Om förfarande vid eldsvåda och soteld.

§ 24.

Envar, som förmärker, att vålded utbrutit, skall ofördröjligen tillse, att folket i huset, där elden sig yppat, varder om faran underrättat, varefter budskap om eldsutbrottet skyndsammast möjligt bör spridas till närliggande gårdar samt order om klämtning eller annan brandsignal meddelas vederbörande.

§ 25.

Alla manspersoner, vilka jämlikt § 12 tillhöra brandstyrkan och äro bosatta inom den brandrote, där eld utbrutit, skola, med undantag för dem, som i nästa moment sägs, vid första brandsignal eller så snart de eljest iakttagit att eld utbrutit, skynda till brandstället.

Det för sprutorna eller annat kommunens brandredskap särskilt avdelade manskapet skall först begiva sig till den plats, där brandmaterielen är förvarad, och avhämta densamma.

§ 26.

Därest klämtningen fortfar en längre tid eller efter avbrott återupptages, är jämväl inom övriga brandrotar boende brandmanskapet pliktigt skynda till undsättning.

§ 27.

Ägare av *hästar och vattentunnor* skola till brandstället medförsla tunnorna jämte annan tillgänglig brandmateriel, såsom sprutor, hinkar, presenningar och dylikt.

Övriga, medlemmar av brandstyrkan böra, där så utan olägenhet eller tidsspillan ske kan, jämväl medföra mindre sprutor, hinkar yxor och andra lättare brandredskap.

§ 28

Eldsläckningsarbetet ledes av brandmästaren, därest denne finnes närvarande, men eljest av hans ställföreträdare eller annan, som innehar förkunskap inom brandstyrkan.

§ 29.

Vid eldsläckningen bör framför allt tillses, att eldens spridning förhindras, och bör i sådant hänseende *brandsegel och presenningar* ofördröjligen sättas upp såsom skydd för hotade punkter å angränsande byggnader samt bredas ut över halm- och spåntak i närheten av brandstället.

Är fara för antändning genom flygeld för handen, bör manskap, försett med lämplig utrustning, därjämte utställas, där sådant anses behöfligt.

Vid *soteld* skall från skorstensstocken bortflyttas lätt antändbara ämnen. Särskilt skall tillses, att garderober och liknande utrymmen intill skorstensstocken genast utrymmas.

§ 30.

Befinnas det för hämmande av eldens spridning nödvändig att *nedhugga träd, riva byggnad, stängsel* eller dylikt, må sådant, utan hinder av vägran från ägarens sida, äga rum; dock att de vid brandtillfället tjänstgörande befälspersonerna härom böra vara ense.

Skada, som genom dylik åtgärd tillskyndas ägaren, må, där sådant kan finnas skäligt, ersättas av kommunen; och skall skadeståndsbeloppet i brist å godvillig överenskommelse bestämmas av tre gode män, av vilka kommunen har att utse en, den ersättningsfördrande en och dessa bägge, eller, om de ej därom kunna enas, Konungens befallningshavande den tredje.

§ 31.

Uteblir brandbefäl från eldsvåda utan laga förfall eller annan giltig orsak, böta från 3 till 10 kronor.

För brandstyrkans övriga medlemmar vare ansvaret för förfallolöst uteblivande böter från 1 till 5 kronor.

För förfallolöst uteblivande från övning, som blivit på lämpligt sätt kungjord, bötas hälften av vad här ovan blivit stadgat, dock i intet fall under 1 krona.

Husbonde, som utan giltigt skäl vägrar arbetare eller tjänstehjon, som jämlikt § 12 tillhör brandstyrkan, att inställa sig vid eldsvåda eller övning, böta i förra fallet 10 och i senare 3 kronor; och vare i sådant fall arbetaren eller tjänaren fri från böters erläggande.

Avlägsnar sig någon olovligen från anvisat göromål vid eldsvåda eller övning eller visar eljest därunder mot förmans bud olydnad och uppstudsighet, böta från 1 till 10 kronor.

§ 32.

Ådagalägger någon vid brandtillfälle särskilt stort mod och självupoffring eller utmärker sig på annat liknande sätt, må han, på förslag av brandmästaren, kunna, tillerkännas belöning härför.

Sådan belöning prövas och utdelas av brandstyrelsen.

Kap. VIII. Om brandsyn.

§ 33.

Varje år i maj eller juni skall brandsyn å förut kungjord tid av brandmästaren jämte två lämpliga personer, vilka av brandstyrelsen utses och varibland åtminstone den ene bör vara yrkesutbildad murare, skorstensfejare, kakelugnsmakare eller eljest byggnadstekniskt kunnig person, hållas å alla byggnader, som inrymma eldstad.

Befinnes någon dylik byggnad på grund av sin obetydlighet eller sitt avlägsna läge, varmed här förstås ett avstånd av mer än två kilometer från närmaste bebyggda fastighet, böra undantagas från den årliga brandsynen, må sådant efter brandstyrelsens beprövande kunna äga rum. Det tillkommer nämnda styrelse att bestämma, huru ofta brandsyn å sådan byggnad skall ske.

De i brandsynenämnden tjänstgörande yrkesmännen äga för sitt biträde erhålla, skälig gottgörelse av kommunen; i öfrigt må kommunalstämman jämväl besluta ersättning åt brandmästaren och övriga deltagare i brandsynenämnderna.

§ 34.

Vid brandsyn skola byggnaderna nog skådas, därvid särskilt skall tillses;

att brist ej finnes å eldstad, rör, mur eller skorsten;

att taktäckningen ej är sådan, att den kan föranleda eldfara ;

att givna föreskrifter angående förvaring av eldfarliga ämnen äro iakttagna;

att föreskriven brandredskap finnes i fullgott stånd;

att bostadsrum med avseende å trappor och fönster äro så anordnade, att de boende vid eldfara lätt och hastigt kunna komma ut i det fria; samt

att ett exemplar av denna brandordning finnes i varje gård;

varjämte det tillkommer synenämnden att göra, sig noga underrättad om vattentillgången å varje plats och i samråd med fastighetsägaren pröva behovet av nya brunnar eller andra vattenhämtningsställen.

Om brandsynenämnden anser särskilda åtgärder böra för någon fastighet vidtagas, skall nämnden därom göra anmälan hos brandstyrelsen, vilken utfärdar de föreskrifter, som i sådant avseende må kunna anses erforderliga.

§ 35

Vid brandsyn bör husägaren själv eller genom ombud närvara; och må ingen utan laga skäl vägra förrättningsmännen tillträde.

§ 36.

Alla bristfälligheter och anmärkningar, som vid förrättningen ifrågakommit, skola av brandmästaren antecknas uti en särskild *brandsynelängd*, vilken efter förrättningens slut överlämnas till brandstyrelsen.

Utdrag ur denna längd, underskrivet av brandmästaren och utvisande vilka åtgärder som av husägaren skola vidtagas till påföljande efterbesiktning, skall vid synetillfället överlämnas till husägaren eller dennes ombud.

§ 37.

Vid brandsyn anmärkt bristfällighet skall vara, avhjälp till efterbesiktningen vid äventyr att bristfälligheten eljest varder genom synenämndens försorg på den försumliges bekostnad botad.

Brandstyrelsen äger jämväl på husägarens bekostnad anskaffa felande brandredskap.

§ 38.

Efterbesiktning anställas i september av samma personer, som förrättat brandsynen, eller, i händelse någon av dessa är förhindrad närvara, av de ställföreträdare, brandstyrelsen för sådant fall utser.

Angående ersättning för efterbesiktning gäller detsamma, som i fråga om brandsyn stadgats.

§ 39.

Såväl brandsyn som efterbesiktning verkställs särskilt för varje brandrote å tider, som av brandstyrelsen närmare bestämmas och å lämpligt sätt kungöras.

Kap. IX. Om sotning.

§ 40

Sotning skall av yrkesutbildad skorstensfejare verkställas: minst en gång om året i fråga om *kakelugnar* med tillhörande pipa och rökgångar samt minst en gång var fjärde månad i alla skorstensrör och pipor, som leda till *köks- och bryggusspislar*

Beträffande eldstäder, där stark och ihållande eldning äger rum, såsom eldstäder i *matserveringar, bryggerier, bagerier* och andra jämförliga inrättningar, skall sotning ske minst en gång var annan månad.

I övrigt må brandsynenämnden, om sådant för visst fall prövas erforderligt, besluta om tätare sotningsförrättningar och därom utfärda särskilda föreskrifter.

§ 41.

Det åligger brandrotemannen, att, därest kommunen icke antagit särskild skorstensfejare i sin tjänst, i enlighet med vad i § 40 stadgats, rekvirera yrkesutbildad sotare för att verkställa föreskriven sotning inom brandroten.

§ 42.

Sotningen verkställs mot ersättning dels av vederbörande husägare enligt särskild av Konungens befallningshavande för kommunen fastställd taxa, dels ock av brandstyrelsen, som enligt brandmästarens attester utbetalar det belopp, som utöver det i taxan bestämda arvodet kan anses såsom skälig ersättning för sotningsarbetet.

§ 43.

Vid sotning skall sotaren noga tillse, huruvida å eldstad, mur, rör, skorsten, tak och dylikt förefinnes bristfällighet, som kan medföra eldfara, och, därest sådan felaktighet upptäcker, därom underrätta husägaren, som har att ofördröjligen avhjälpa densamma.

§ 44.

Vid förrättningen skall sotaren medhava en *sotningsjournal*, vilken av brandmästaren till honom utlämnas, och skall i denna, journalantecknas dag; för sotningen, antalet eldstäder den omfattat, befintlig bristfällighet å rökgång spis, kakelugn, skorsten och dylikt.

Efter sotningsförrättningens slut skall journalen återställas till brandmästaren, vilken med ledning av densamma utfärdar såväl attester å de kommunala sotningsbidragen som ock förelägganden för vederbörande husägare att inom viss tid avhjälpa de i journalen antecknade bristfälligheterna, vid äventyr att desamma eljest varda genom brandstyrelsens försorg på den försumliges bekostnad avhjälpta.

§ 45.

Möter hinder för sotaren att verkställa förrättningen skall sådant antecknas i journalen och av husvärden eller annan tillstädesvarande person bestyrkas.

Söker husägare eller hyresgäst förhindra sotningen, böte från 5 till 10 kronor.

§ 46

Allt sotningsarbete skall fullgöras med noggrannhet och ordentlighet samt om möjligt på sådant sätt, att olägenhet därav icke vållas husägare eller hyresgäster.

Skada som under sotning genom bristande varsamhet eller genom oskicklighet av sotaren eller dennes biträde uppkommer, skall av sotaren ersättas. Klagomål, som i detta hänseende emot sotaren anföras, prövas av brandstyrelsen.

SOTARETAXA

för

.....kommun.

För den i kommunens brandordning påbjudna sotning av eldstäder med tillhörande rökgångar äger sotaren att vid förrättningen av husägarna uppbära följande avgifter, nämligen

A. Om varje eldstad har sitt särskilda skorstensrör.

1 För köksspis, kakelugn eller annan eldstad, avsedd för rums uppvärmning jämte tillhörande skorstensrör:

a) i vindsvåning

b) i närmast därunder liggande våning med förhöjning för varje följande våning av.....

2) För eldstad med tillhörande skorstensrör i bryggeri, bageri, tvättstuga, matservering och dylika inrättningar

.....

B. Om flera eldstäder utmyнна i samma skorstensrör.

1) För sotning av röret i

envåningshus

2) » :” »

tvåvåningshus*)

3) » » »

trevåningshus *)

samt för varje i det gemensamma skorstensröret utmynnande

a) mindre järnkamin.....

b) köksspis, kakelugn eller större järnkamin.....

c) eldstad i bryggeri, bageri, restauration och dylikt.....

Förestående avgifter innefatta jämväl gottgörelse för löstagning, rensning och iordningställande av plåtrör från järnspis eller kamin, vars rökgång sotas, ävensom för rensning av rökhus.

Sotaren är skyldig att ofördröjligen låta igenmura de för sotning gjorda öppningar i eldrör uti kakelugnar och rökgångar å vind eller annorstädes mot ersättning av öre för varje kakelugn eller för varje igensättning av öppnat sothål

* Är vindsrum försett med eldstad, räknas vindsvåningen in i våningarnas antal

För sotning av mera invecklade rökgångar i fabriker eller andra liknande inrättningar, värmeledningar mm erlägges betalning efter överenskommelse, men om sådan icke kan träffas, efter brandstyrelsens bestämmande.

Utöver förestående avgifter äger sotaren, därest sammanlagda summan av de för dagen uppburna avgifterna icke uppgår till skäligen dagspenning, med företeende av vederbörlig attest från brandmästaren, hos brandstyrelsen uppbära resterande belopp på sätt § 42 i kommunens brandordning stadgar.